

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3)

ประจำภาคเรียนที่ 2 / 2556

รหัสวิชา 2533311 ชื่อรายวิชา การวางแผนพัฒนาชุมชนและการสร้างอัตลักษณ์ชุมชน
ตอนเรียน A1 นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
รหัส 54

อาจารย์ผู้สอน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขมภัทท์ เย็นเปี่ยม

อาจารย์ผู้ประสานงานรายวิชา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขมภัทท์ เย็นเปี่ยม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

คำนำ

รายวิชา 2533311 การวางแผนพัฒนาชุมชนและการสร้างอัตลักษณ์ชุมชน เป็นรายวิชาที่อยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาเลือก สำหรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ผู้สนใจเลือกสาขาการบริหารงานท้องถิ่นที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชานี้ ซึ่งการวางแผนพัฒนาชุมชนนับเป็นรายวิชาสำคัญอีกวิชาหนึ่งของการบริหารงานท้องถิ่น ซึ่งนักศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีการพัฒนาชุมชน หลักการวางแผน กระบวนการวางแผนพัฒนาชุมชน การเข้าใจในความหมายของอัตลักษณ์ชุมชน และการเชื่อมโยงการวางแผนพัฒนาชุมชนกับการสร้างอัตลักษณ์ชุมชนได้

เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของรายวิชานี้ ผู้สอนจึงได้ออกแบบแนวการสอน และวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้จากทั้งในเอกสาร ตำรา การบรรยาย และการมอบหมายให้มีการศึกษาในพื้นที่จริง ซึ่งแต่ละกิจกรรมจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาของรายวิชานี้ได้มากยิ่งขึ้น

สารบัญ

หมวด	หน้า
หมวด 1 ข้อมูลทั่วไป	4
หมวด 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์	4
หมวด 3 ลักษณะและการดำเนินการ	5
หมวด 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา	5
หมวด 5 แผนการสอนและการประเมินผล	7
หมวด 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน	10
หมวด 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา	11

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
 วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา
2533311 การวางแผนพัฒนาชุมชนและการสร้างอัตลักษณ์ชุมชน
2. จำนวนหน่วยกิต
3 (3-0-6) หน่วยกิต
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต หมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาเลือก
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ 2 / 2556 ชั้นปีที่ 3
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)
ไม่มี
8. สถานที่เรียน
อาคาร 11 ห้อง11602
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด
25 พฤษภาคม 2555

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา
เพื่อให้ นักศึกษาสามารถอธิบายและวิเคราะห์ความหมาย ลักษณะ ประเภทของชุมชน ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน กระบวนการพัฒนาชุมชน การวางแผนพัฒนาชุมชน อัตลักษณ์ชุมชน และการวางแผนเพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้ชุมชน
2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา
เพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน การวางแผนพัฒนาชุมชน และสามารถวิเคราะห์เชื่อมโยงการวางแผนพัฒนาชุมชนกับการสร้างอัตลักษณ์ชุมชนได้

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชน อัตลักษณ์ชุมชน การพัฒนา การวางแผน การพัฒนาชุมชน การวางแผนพัฒนาชุมชน โดยมุ่งเน้นทำความเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์การวางแผนพัฒนาชุมชนและอัตลักษณ์ชุมชนจากชุมชนตัวอย่าง

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย การฝึก	สอนเสริม	ปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	ไม่มีการสอนเสริม	ไม่มีการฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- มีวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- ตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต
- มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

1.2 วิธีการสอน

- แนะนำและอธิบายถึงระเบียบ กฎเกณฑ์ ของการเรียนการสอนรายวิชานี้
- แนะนำการทำงานกลุ่ม
- ใช้วิธีการระดมความคิดเห็นและการตอบคำถาม
- อธิบายถึงการสืบค้น การอ้างอิงที่ถูกต้อง

1.3 วิธีการประเมินผล

- พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา
- มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- พฤติกรรมการระดมความคิดเห็น และการตอบคำถาม

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชน อัตลักษณ์ชุมชน การพัฒนา การวางแผน การพัฒนาชุมชน การวางแผนพัฒนาชุมชน

- มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาความรู้ของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

2.2 วิธีการสอน

บรรยายแบบมีส่วนร่วม โดยมีการซักถามเพื่อให้ตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ยังมอบหมายงานเพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักทำงานเป็นทีมและแบ่งงานกันทำ ด้วยการสืบค้นข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล เรียบเรียงข้อมูล และสรุปข้อมูล โดยจัดทำเป็นรายงาน มีการอ้างอิงที่ถูกต้องสมบูรณ์ ตลอดจนการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน ฝึกฝนทักษะการพูด การนำเสนอผลงาน โดยให้เพื่อนร่วมชั้นร่วมแสดงความคิดเห็นและอภิปรายเนื้อหา

2.3 วิธีการประเมินผล

- การเข้าชั้นเรียน
- การตอบคำถาม การร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
- รายงานและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- การสอบปลายภาค

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

- มีความสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เป็นระบบ และมีตรรกะ
- มีความสามารถในการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่น

3.2 วิธีการสอน

- ยกตัวอย่าง และป้อนประเด็นคำถาม
- แนะนำอ้างอิง และการสืบค้นข้อมูล

3.3 วิธีการประเมินผล

- การตอบข้อซักถาม และการแสดงความคิดเห็น
- การสอบกลางภาค ปลายภาค
- การวิเคราะห์กรณีศึกษา และการตอบคำถาม
- รายงานและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- มีความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างและหลากหลายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

- สามารถแก้ไขปัญหา หรือความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4.2 วิธีการสอน

- การมอบหมายให้ทำรายงาน โดยแนะนำถึงการค้นคว้า อ้างอิง และจัดทำข้อมูล

4.3 วิธีการประเมินผล

- รายงานและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- มีทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- สามารถสื่อสารและนำเสนอผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการพูด การเขียน ตลอดจนสามารถเลือกใช้สื่อและเครื่องมือในการนำเสนอผลงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการสืบค้นได้อย่างดี

5.2 วิธีการสอน

- การมอบหมายให้ทำรายงาน โดยแนะนำถึงการค้นคว้า อ้างอิง และจัดทำข้อมูล

5.3 วิธีการประเมินผล

- รายงานและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- การตอบข้อคำถามจากประเด็นต่างๆ

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
1	แนะนำรายวิชา วิธีการสอน การวัดผลและประเมินผล	3	- บรรยาย	ผศ.ดร.เขมภัทท์ เย็นเปี่ยม
2	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชน - ความหมาย ลักษณะ ประเภทของชุมชน	3	- บรรยาย พร้อมยกตัวอย่าง - ตอบข้อซักถาม - มอบหมายงานให้สืบค้น ความหมายของคำศัพท์ (Technical Term) เกี่ยวชุมชน	ผศ.ดร.เขมภัทท์ เย็นเปี่ยม
3	ชุมชนศึกษา และแนวคิดจากคำศัพท์ (Technical Term) เกี่ยวชุมชน	3	- บรรยาย - นำเสนอหน้าชั้นเรียน - ตอบข้อซักถาม - มอบหมายงานให้สืบค้น ลักษณะความเป็นชุมชน ชนบทและความเป็นชุมชนเมือง	ผศ.ดร.เขมภัทท์ เย็นเปี่ยม

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
4	เปรียบเทียบความเป็น ชุมชนชนบทและความเป็น ชุมชนเมือง ประเด็นของ ลักษณะ การเปลี่ยนแปลง สาเหตุการเปลี่ยนแปลง เหตุปัจจัยทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงและ ผลกระทบ	3	- บรรยาย - นำเสนอหน้าชั้นเรียน - ตอบข้อซักถาม - มอบหมายงานให้สืบค้น แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการ พัฒนาชุมชน	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
5	ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน (1)	3	- บรรยาย - นำเสนอหน้าชั้นเรียน - ตอบข้อซักถาม	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
6	ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน (2)	3	- บรรยาย - นำเสนอหน้าชั้นเรียน - ตอบข้อซักถาม	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
7	แนวคิดการพัฒนาชุมชน ชนบทและชุมชนเมือง	3	- บรรยาย - ตอบข้อซักถาม	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
8	กระบวนการพัฒนาชุมชน	3	- บรรยาย - ตอบข้อซักถาม	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
9	แผน หลักการวางแผน และโครงการ	3	- บรรยาย - ตอบข้อซักถาม	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
10	การวางแผนพัฒนาชุมชน และแผนชุมชนพึ่งตนเอง	3	- บรรยาย - ตอบข้อซักถาม - ชมวีดิทัศน์ตัวอย่างชุมชน ต้นแบบ - มอบหมายงานให้สืบค้น เครื่องมือและเทคนิคการ ระดมความคิด	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
11	เครื่องมือและเทคนิคการ ระดมความคิด	3	- บรรยาย - นำเสนอหน้าชั้นเรียน - ตอบข้อซักถาม	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
12	อัตลักษณ์และการสร้าง อัตลักษณ์ชุมชน	3	- บรรยาย - ตอบข้อซักถาม - มอบหมายงานกลุ่ม การศึกษาการวางแผนพัฒนา ชุมชนแบบพึ่งตนเองและการ สร้างอัตลักษณ์ชุมชน	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
13	ลงพื้นที่ชุมชน	3	ศึกษาการวางแผนพัฒนา ชุมชนแบบพึ่งตนเองและการ สร้างอัตลักษณ์ชุมชน	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
14	รายงานกลุ่ม เรื่อง การศึกษาการวางแผน พัฒนาชุมชนแบบพึ่งตนเอง และการสร้างอัตลักษณ์ ชุมชน	3	- บรรยาย - นำเสนอหน้าชั้นเรียน - ตอบข้อซักถาม	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
15	สรุปเนื้อหาและทบทวน บทเรียน	3	- บรรยาย - ตอบข้อซักถาม	ผศ.ดร.เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม
16	สอบปลายภาค			

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่	ผลการ เรียนรู้	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
1	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3 3.1, 3.2 4.1, 4.2, 4.4 5.1, 5.2, 5.3	นำเสนอความหมายของ คำศัพท์(Technical Term) เกี่ยวชุมชน หน้าชั้นเรียน	3	10
2	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3 3.1, 3.2 4.1, 4.2, 4.4 5.1, 5.2, 5.3	นำเสนอลักษณะความเป็น ชุมชนชนบทและความเป็น ชุมชนเมือง	4	10
3	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3 3.1, 3.2 4.1, 4.2, 4.4 5.1, 5.2, 5.3	นำเสนอแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	5-6	10

กิจกรรมที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
4	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3 3.1, 3.2 4.1, 4.2, 4.4 5.1, 5.2, 5.3	นำเสนอเครื่องมือและเทคนิค การระดมความคิด	11	10
5	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3 3.1, 3.2 4.1, 4.2, 4.4 5.1, 5.2, 5.3	รายงานกลุ่มเรื่องการศึกษา การวางแผนพัฒนาชุมชน แบบพึ่งตนเองและการสร้าง อัตลักษณ์ชุมชน	14	20
6	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3 3.1, 3.2 4.1, 4.2, 4.4 5.1, 5.2, 5.3	สอบปลายภาค	16	40

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

เขมภัทท์ เย็นเปี่ยม. (2552). การวางแผนพัฒนาพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ไม่มี

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เครือข่ายแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง 4 ภาค. (2551). แผนชีวิตชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองและการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.

ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2543) . กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา.(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.).

สนธยา พลศรี. (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน
- การประเมินผลการสอนผ่านทางเว็บไซต์มหาวิทยาลัย

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- การตอบข้อซักถาม
- ความสนใจของผู้เรียน
- การสอบปลายภาค

3. การปรับปรุงการสอน

- นำผลการประเมินการสอนมาเป็นแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

- การสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

- ปรับปรุงรายวิชาทุก 3 ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้